

Tying the Knots in Bologna implementation/ KnoBI

Atelier „Abordări strategice privind dimensiunea socială a educației”

Sibiu, 14 mai 2018

Raportul evenimentului

Structura atelierului

În data de 14 mai 2018 s-a desfășurat la Sibiu atelierul „Abordări strategice privind dimensiunea socială a educației”, organizat în cadrul proiectului Erasmus+ *Tying the Knots in Bologna Implementation (KnoBI)*.

Atelierul a adus laolaltă părțile interesate (*stakeholders*) din educație: reprezentanți ai autorităților publice locale și naționale cu responsabilități în domeniul educației, cadre didactice, studenți, elevi. Evenimentul a fost structurat pe trei componente principale, după cum urmează:

(1) o sesiune plenară în care vorbitorii invitați au susținut câte o prezentare pe o temă de interes pentru abordarea strategică a dimensiunii sociale a educației;

(2) o sesiune de discuții în grupuri mai mici, unde participanții au fost invitați să contribuie cu recomandări privind modul în care România poate dezvolta dimensiunea socială a educației, până în 2030, prin intermediul unor abordări strategice, la nivel de sistem;

(3) o sesiune plenară în care au fost prezentate concluziile discuțiilor din grupuri.

Principalele idei rezultate ca urmare a discuțiilor/dezbaterilor

Vorbitorii invitați pentru a susține prezentările din cadrul primei sesiuni plenare a zilei de 14 mai au fost rugați să includă în prezentări elemente privind stadiul actual al politicilor aferente dimensiunii sociale a educației, care să constituie punctul de pornire al dezbaterilor din sesiunile de discuții paralele (în grupuri mai mici). Scopul prezentărilor din această primă sesiune plenară a atelierului a fost acela de a informa participanții și de a indica câteva dintre aspectele incomplet abordate sau insuficient de bine dezvoltate din cadrul dimensiunii sociale a educației.

Vorbitorii din această sesiune au fost:

- Cezar Haj, expert KnoBI, cu prezentarea modului în care se realizează finanțarea învățământului la nivel preuniversitar și implicațiile aferente la pentru nivelul superior;

- Daniela Alexe-Coteș, expert KnoBI, cu prezentarea unor politici de alocare a resurselor în învățământul superior;
- Delia Gologan, expert KnoBI, cu prezentarea unor propuneri pentru dezvoltarea dimensiunii sociale a învățământului terțiar;
- Robert Santa, expert KnoBI, cu prezentarea unor propuneri pentru dezvoltarea dimensiunii sociale a educației preuniversitare.

Primele prezentări au vizat descrierea sistemului actual de finanțare a educației – la nivel preuniversitar și superior – pentru identificarea acelor aspecte care influențează implementarea și succesul politicilor de echitate aferente dimensiunii sociale a educației din România. Au fost abordate cu această ocazie subiecte precum:

- tipurile de fonduri publice disponibile unităților de învățământ din sistemul de învățământ preuniversitar, respectiv pentru universități;
- distribuția cheltuielilor pentru aceste instituții;
- modalitatea de alocare a fondurilor către aceste instituții (criterii și formule de calcul ale fondurilor care revin fiecărei instituții în parte).

Dintre **concluziile** discuțiile pe marginea acestor prezentări, cele mai importante au subliniat:

- scăderea numărului de studenți care afectează universitățile din sistemul de învățământ superior, pe fondul declinului demografic, a ratei ridicate de abandon școlar, a ratei scăzute de promovare a examenului de bacalaureat (condiție *sine-quo-non* pentru înscrierea într-un program de studiu de învățământ superior), atractivitatea studierii în afara țării etc.;
- nivelul scăzut de finanțare din fonduri publice a învățământului superior – cel mai mic de la nivel european;
- adâncirea discrepanțelor sociale între studenți din cauza modului de alocare a resurselor către cei mai „performanți” tineri;
- principala sursă de venit (71% din sursele de venit) a universităților este reprezentată de subvenții de la bugetul de stat pentru instituții și servicii publice sau activități finanțate integral din venituri proprii;
- veniturile universităților, în 2016, reprezentau aproximativ 0,7% din PIB-ul României;
- principala cheltuială a universităților este reprezentată de cheltuielile cu salariile (70%);
- cheltuiala medie per student este de 7.269 lei, pe când cheltuiala medie per elev este de 3.000 lei.

Ultimele două prezentări au fost dedicate discuțiilor pe marginea unor posibile obiective și acțiuni subsecvente pe tematica dimensiunii sociale și a echității. Dintre **concluziile** sesiunii de discuții per grupuri mici, amintim următoarele propuneri ale participanților:

- alocarea a 6% din PIB pentru educație;
- finanțarea unităților de învățământ și a universităților în funcție de nevoile fiecăreia, dar într-o manieră care să încurajeze performanța instituțională, îndeplinirea misiunii fiecărei instituții precum și a obiectivelor naționale;
- creșterea proiectelor finanțate prin Fondul de Dezvoltare Instituțională (FDI) care abordează teme aferente dimensiunii sociale a educației – atât a numărului de proiecte, cât și a valorii acestora, cu evitarea finanțării acelor proiecte care acoperă prin bugetul anticipat exclusiv cheltuieli salariale, și cu favorizarea acelor care dezvoltă instrumente utile pentru dezvoltarea dimensiunii sociale a educației;
- transparentizarea raportărilor către Consiliul Național de Finanțare a Învățământului Superior (CNFIS), respectiv către Consiliul Național de Finanțare a Învățământului Preuniversitar (CNFIP), precum și a sumelor alocate și cheltuite de către fiecare instituție de învățământ în parte;
- identificarea și implementarea unor mecanisme de încurajare/motivare a universităților să contribuie la atingerea țintelor naționale.

Menționăm că aceste propuneri au fost prezentate și aprobate și în sesiunea plenară finală.